

Tân mạn xuân
Chủ đề: rằm tháng chạp
Tác giả: khuyết danh

RẪM THÁNG CHẠP

THEO VĂN HÓA NGƯỜI VIỆT NAM

Lời giới thiệu: hôm nay thứ Hai, tháng 2/2026 Dương lịch (tức ngày thứ Hai, 15 tháng 12 Âm lịch), ngày đặc biệt – RẪM THÁNG CHẠP – là ngày Rằm cuối cùng của năm Âm Lịch! Bước vào không khí Tết Nguyên Đán BÌNH NGỌ 2026! Mọi người cùng mừng Mùa Xuân Mới!

Theo văn hoá Việt thì giờ cúng tốt nhất để cúng Rằm là giờ Thìn, tức từ 7:00g–9:00g sáng. Giờ Thìn là giờ hoàng đạo, tượng trưng cho sự khởi đầu tốt đẹp, may mắn. Kính mời quý Độc giả đọc tiếp bài viết dưới đây. Trân trọng.

KQ Lê Văn Hai

I. RẪM THÁNG CHẠP TRONG DÒNG CHẢY VĂN HÓA NGÀN NĂM CỦA NGƯỜI VIỆT

– Rằm tháng Chạp là ngày rằm cuối cùng trong năm Âm lịch, đánh dấu thời điểm khép lại một chu kỳ thời gian, đồng thời mở ra chuỗi nghi lễ linh thiêng tiễn năm cũ – đón năm mới của người Việt. Trong tâm thức dân gian, đây không chỉ là một mốc lịch pháp, mà còn là khoảng lặng tâm linh để con người quay về với cội nguồn, nhìn lại một năm đã qua, tạ ơn trời đất, tổ tiên, và chuẩn bị tâm thế bước vào mùa Xuân mới.

Khác với các ngày rằm mang tính đại lễ trong Phật giáo như rằm tháng Giêng, rằm tháng Tư (Phật Đản), rằm tháng Bảy (Vu Lan), rằm tháng Chạp không phải đại lễ Phật giáo, nhưng lại giữ vai trò đặc biệt trong tín ngưỡng dân gian và đời sống gia đình Việt. Đây là ngày rằm “chuyển giao”, nơi ý niệm kết thúc và khởi đầu cùng song hành.

II. Ý NGHĨA TÂM LINH CỦA RẪM THÁNG CHẠP CỦA NGƯỜI VIỆT

Trong đời sống tinh thần người Việt, rằm tháng Chạp mang ba ý nghĩa chính:

1. Khép lại năm cũ

Rằm tháng Chạp đánh dấu chặng cuối của năm Âm lịch. Từ thời điểm này, mọi sinh hoạt gia đình, làng xã dần chuyển sang nhịp chuẩn bị Tết. Người xưa quan niệm: qua rằm tháng Chạp là qua một vòng đời của năm, mọi việc tốt-xấu, được-mất đều nên gác lại để hướng đến sự hanh thông trong năm mới.

2. Tri ân tổ tiên – thần linh

Lễ cúng rằm tháng Chạp là dịp để con cháu bày tỏ lòng biết ơn đối với ông bà tổ tiên, các vị thần linh, thổ địa đã che chở cho gia đình suốt một năm qua. Dù mâm cao cỗ đầy hay giản dị, yếu tố quan trọng nhất vẫn là sự thành tâm và trang nghiêm.

3. Khởi đầu chuỗi nghi lễ cuối năm

Từ rằm tháng Chạp trở đi, người Việt bước vào cao điểm các nghi lễ truyền thống như: Cúng rằm tháng Chạp. Cúng ông Công ông Táo. Táo mộ cuối năm. Lễ Tất niên. Đón Giao thừa (Trừ tịch).

Rằm tháng Chạp vì thế được xem là “ngưỡng cửa tâm linh” mở đầu cho mùa lễ Tết.

III. RẪM THÁNG CHẠP 2026: THỜI GIAN VÀ ĐẶC ĐIỂM

Theo lịch vạn niên: Rằm tháng Chạp năm 2026 rơi vào hôm nay! thứ Hai, ngày 2/2/2026 Dương lịch. Tức ngày 15 tháng 12 Âm lịch, năm Ất Ty, ngày Đinh Mùi, tháng Kỷ Sửu.

Thời điểm này, người Việt đang ở những ngày cuối cùng của tiết Đại Hàn, trước khi Lập Xuân chính thức bắt đầu. Vì vậy, rằm tháng Chạp 2026 mang sắc thái chuyển mùa rất rõ nét, vừa còn dư âm lạnh giá của Đông, vừa phảng phất sinh khí của Xuân sắp về.

Đáng chú ý, năm nay rằm tháng Chạp rơi vào đầu tuần, khiến nhiều gia đình linh hoạt chọn cúng sớm từ cuối tuần để thuận tiện cho công việc và chuẩn bị.

IV. CÓ NÊN CÚNG RẪM THÁNG CHẠP SỚM?

Trong nhịp sống hiện đại, không phải gia đình nào cũng có điều kiện cúng đúng ngày 15 Âm lịch. Theo quan niệm dân gian: Có thể cúng sớm, nếu hoàn cảnh không cho phép. Thời điểm phù hợp nhất là ngày 14 Âm lịch, hoặc ngày 13 Âm lịch trong trường hợp bất khả kháng. Không nên cúng quá sớm, làm mất ý nghĩa “rằm” – thời điểm viên mãn của tháng.

Dù cúng sớm hay đúng ngày, điều quan trọng nhất vẫn là giữ trọn lòng thành, không khí trang nghiêm và sự tưởng nhớ tổ tiên.

V. THỜI GIAN CÚNG TRONG NGÀY

Theo tập tục truyền thống: Lễ cúng rằm tháng Chạp thường diễn ra vào buổi sáng hoặc chiều tối. Người xưa kiêng cúng quá muộn vào ban đêm. Thời điểm lý tưởng là lúc gia đình sum họp đông đủ, tạo sự ấm cúng và trang trọng.

VI. GIỚI THIỆU VỊ MÂM CÚNG RẪM THÁNG CHẠP: GIẢN DỊ NHƯNG ĐẦY ĐỦ Ý NGHĨA

1. Lễ vật cơ bản

- Hương: kết nối trần–linh.
- Hoa tươi: thường là hoa cúc vàng hoặc hoa sen.
- Đèn, nến: tượng trưng ánh sáng và truyền thống.
- Mâm ngũ quả: đại diện cho sự sung túc, đủ đầy.
- Trà, rượu: thể hiện sự tinh khiết và lòng thành.
- Trầu cau: biểu tượng gắn kết, bền chặt.

2. Mâm cỗ

Tùy phong tục và điều kiện, gia đình có thể chuẩn bị:

- Mâm cỗ mặn: bánh chưng, xôi, gà luộc, canh măng, giò chả, nem rán...
- Mâm cỗ chay: đậu hũ, rau xào, nấm, các món thanh đạm.

Không đặt nặng hình thức, mâm cỗ rằm tháng Chạp đề cao sự ấm cúng, đủ đầy, và lòng thành kính.

VII. “THÁNG CHẠP” TRONG NGÔN NGỮ VÀ DÂN GIAN

Về mặt ngôn ngữ, “tháng Chạp” là cách gọi Việt hóa của “lạp nguyệt”, tên tháng cuối năm theo Hán ngữ. Trải qua thời gian, chữ “lạp” được đọc chệch thành “chạp”, trở thành cách gọi gần gũi, đậm bản sắc Việt.

Ca dao xưa có câu:

*“Tháng chạp là tháng trồng khoai
Tháng giêng trồng đậu, tháng hai trồng cà...”*

Câu ca dao phản ánh kinh nghiệm canh tác nông nghiệp của cha ông, cho thấy tháng Chạp không chỉ là tháng lễ nghi mà còn gắn liền với đời sống lao động truyền thống.

VIII. KẾT LUẬN

Rằm tháng Chạp không đơn thuần là một ngày lễ theo Âm lịch, mà là khoảng lặng thiêng liêng để mỗi người Việt nhìn lại một năm đã qua, tri ân cội nguồn, và chuẩn bị tinh thần đón Xuân mới. Trong dòng chảy hiện đại, dù nhịp sống có đổi thay, giá trị cốt lõi của rằm tháng Chạp vẫn còn nguyên: lòng thành – sự sum vầy – gìn giữ truyền thống.

Qua rằm tháng Chạp, không khí Tết đã thực sự gõ cửa từng mái nhà. XUÂN BÌNH NGỌ 2026 đang đến rất gần.

KQ Lê Văn Hai sưu tầm

---

*Nguồn: Internet eMail by **kq lvh** chuyển*

*Đăng ngày thứ Ba, February 3, 2026
tkd, Khoá 10A—72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*